

Par izmaiņām pašvaldību sociālekonomiskajā situācijā un administratīvi teritoriālās reformas rezultātiem

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību reformas īstermiņa ietekmes novērtējums

Secinājums

Reformas rezultātā pašvaldību iedalījums kļuvis vienmērīgāks; uzlabojusies un pieaugusi pašvaldību finansiālā un administratīvā kapacitāte.

Skatītie jautājumi

- vispārējais pašvaldību iedalījums;
- pašvaldību budžeta un investīciju spēja;
- administratīvā kapacitāte;
- pakalpojumi un atbalsts iedzīvotājiem;
- deputātu skaits;
- izvērtēts attīstības centru tīkls.

Samazinājies deputātu skaits un pieaugusi konkurence uz deputātu vietām

Kopējais deputātu skaits pašvaldībās samazinājies par 53% jeb no 1614 uz 758.

Konkurence uz vienu pašvaldības domes deputāta vietu pieauga no 5,38 līdz 8,14 pretendentiem.

Uzlabojusies finansiālā kapacitāte – lielāks kopējais budžets nodrošina spēju piesaistīt lielākas investīcijas

01

Pašvaldību skaits samazinājies vairāk nekā uz pusi.

02

Pēc budžeta ieņēmumiem atšķirība starp novadu lielākajiem un mazākajiem kopējiem budžeta ieņēmumiem samazinājusies no 34 reizēm pirms ATR līdz sešām reizēm pēc ATR.

03

Deputātu atlīdzībai nepieciešamie līdzekļi no 2021. gada jūlija līdz 2022. gada jūlijam samazinājušies par aptuveni 10 milj. EUR.

Cilvēkresursu pieejamība un kapacitāte

Vairumā gadījumu pašvaldību plānotie resursi administratīvo funkciju izpildei atbilst aplēsēm par nepieciešamo slodžu apjomu.

Pašvaldībās turpinās jauno novada darbības modeļu ieviešana, ko vairums plāno noslēgt 2022. gada laikā.

Vismaz puse no jaunizveidotajām pašvaldībām uzsākušas darba efektīvizēšanu, centralizējot administratīvos procesus ar IT sistēmu ieviešanu.

Pakalpojumu pieejamība un kvalitāte: ar augšupejošu tendenci

01

**Iedzīvotājiem saglabāti
līdzšinējie pakalpojumi un
darbu turpina apvienoto
novadu pakalpojumu
sniegšanas vietas.**

Apvienotās pašvaldības
saglabājušas gandrīz visas
apvienoto novadu pakalpojumu
sniegšanas vietas.

02

**Pēc ATR vismaz viena
vidusskola ir visās 43
pašvaldībās.**

03

**Darbu turpina visi
līdzšinējie VPVKAC:
kopskaitā 131.**

Kopumā plānots
paplašināt teritoriālo
VPVKAC pieejamību līdz
katram pagastam un
pilsētai.

Aktivitāte saistošo noteikumu pieņemšanā

Pašvaldību aktivitāte saistošo noteikumu pieņemšanā vērtējama kā salīdzinoši zema.

Pozitīva tendence atbalstam iedzīvotājiem demogrāfijas un sociālajos jautājumos.

Ar pozitīvu tendenci ir pašvaldību noteiktie pabalsti par bērnu piedzimšanu, pabalsts krīzes situācijās; lielākajā daļā gadījumu noteikts augstāks maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis

Attīstības centri reģionos: priekšnoteikums resursu pieejamībai novada izaugsmei

Palielinājies iedzīvotāju īpatsvars, kuri
nodarbināti savas pašvaldības teritorijā.

Pirms ATR savā pašvaldībā darba iespējas vismaz 50%
savas pašvaldības darbības vecuma iedzīvotājiem bija
43 pašvaldībās, savukārt pēc ATR – vairāk nekā pusei.

Izvērtēts attīstības centru tīkls

01

Nav identificēti jauni potenciāli attīstības centri, un atsevišķu centru rādītāji liecina par iespējamu nepieciešamību pārvērtēt to statusu.

02

Saulkrastu, Varakļānu, Ventspils, Rēzeknes, Augšdaugavas, Dienvidkurzemes un Jelgavas novadā netika identificētas apdzīvotas vietas ar pietiekamu potenciālu reģionālas nozīmes attīstības centra statusam.

03

Saulkrastu novads drīzāk ir Pierīgas pašvaldība, nevis patstāvīgs reģionālas nozīmes attīstības centrs.

Priekšlikumi

- Jāstiprina pašvaldību un citu teritorijas attīstības plānošanā iesaistīto pušu kapacitāte, veicinot spēju uzņemties pašiniciatīvu reģionālās attīstības atšķirību mazināšanā.
- Jānodrošina valsts budžeta un ES fondu investīciju īstenošana atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam paredzētajam teritoriālās pieejas modelim.
- Līdz 2026. gadam, gatavojot nākamo ziņojumu, **atkārtoti jāizvērtē attīstības centru tīkls**, sevišķi teritorijās, kur tie uzrādīja zemāku potenciālu

Priekšlikumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

- Jāuzlabo datu un informācijas pieejamība par teritoriju sociālekonomisko situāciju un pašvaldību darbību.
- Jāpilnveido pašvaldību budžeta plānošanas un uzskaites sistēma, ieviešot vienotu pieeju izdevumu uzskaitēi; tostarp ieviešot digitālus risinājumus.
- Jānodrošina informācijas pieejamība par tādiem aspektiem kā **pakalpojumu kvalitāte un pieejamība**, administrācijas darba efektivitāte, digitalizācijas līmenis, **pašvaldības darba atvērtība un sabiedrības iesaiste teritorijas attīstībā**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!